

นโยบาย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พลตำรวจเอก อุดุลย์ แสงสิงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

“ทำก่อน ทำจริง ทำทันที เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน”

นโยบาย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒๒ กันยายน ๒๕๕๗

“ทำก่อน ทำจริง ทำทันที เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน”

คำนำ

รัฐบาลโดยการนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่องต่างๆ จำแนกเป็น ๑๑ ด้าน บนพื้นฐานของการน้อมนำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศว่าด้วยการ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญ พร้อมกับใช้ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งทรงเน้นความพอดี พอสมควรแก่ฐานะ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันมาเป็นเครื่องมือและแนวคิด รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ แนวทางของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ความต้องการของประชาชน และการมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ “ทำก่อน ทำจริง ทำทันที เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน”

เพื่อตอบสนองต่อนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าว โดยเฉพาะนโยบายด้านสังคมเรื่อง “การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ” จึงได้กำหนดนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่จะดำเนินการในระยะ ๑ ปี เพื่อ “ขับเคลื่อนภารกิจเร่งด่วนและวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาว” โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคมซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาความขัดแย้งและความเดือดร้อนทั้งหลายของประชาชน โดยจะสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของภาครัฐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ การพัฒนาระบบ

การคุ้มครองทางสังคม การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลาย เนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ โดยมีการรับฟังความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นนโยบายที่เกิดจากการ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ” อย่างแท้จริง

ส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงฯ จะต้องนำนโยบายนี้ไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) ให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดและขับเคลื่อนให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีธรรมาภิบาล เพื่อร่วมกันสร้างสังคมไทยที่ “มุ่งสู่สังคมคุณภาพ บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อร่วมกัน” ตามวิสัยทัศน์ของกระทรวงฯ สืบไป

พลตำรวจเอก

(อตุลย์ แสงสิงแก้ว)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สารบัญ

๑. สถานการณ์ทางสังคม	๑
๒. วิสัยทัศน์ พม.	๓
๓. เจตนารมณ์ของ รมว.พม.	๓
๔. นโยบาย	๔
๔.๑ นโยบายเร่งด่วน	๕
๔.๒ นโยบายการปฏิรูปและพัฒนา	๑๓
๔.๓ นโยบายตามพันธกิจ	๑๖
๕. การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	๒๑
๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๒๔

๑. สถานการณ์ทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงกฎ กติกาและระเบียบใหม่ของโลก และกระแสโลกาภิวัตน์ ได้ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายทุน แรงงาน และประชากรอย่างเสรี ภายใต้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่รวดเร็ว รวมทั้งกระแสการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของโลกอย่างกว้างขวาง การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาสิทธิมนุษยชน ภาวะโลกร้อน ตลอดจนวิกฤตความมั่นคงทางอาหารและพลังงานโลกที่มีแนวโน้มจะเป็นปัญหาสำคัญ ได้ส่งผลให้โครงสร้างสังคมและประชากรโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้มีการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าหมายที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจังในปี ๒๕๕๘

ไทยในฐานะประเทศหนึ่งของสังคมโลกและสมาชิกของประชาคมอาเซียน จึงต้องเผชิญกับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมดังกล่าวอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะประเด็นท้าทายทางด้านสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่สำคัญ โดยสรุปดังนี้

๑.๑ ปัญหาการค้ำมนุษย์ ซึ่งประเทศไทยได้รับการประเมินต่ำสุดอยู่ในระดับกลุ่มที่ ๓ โดยถูกระบุว่ามีสถานการณ์การค้ำมนุษย์ในระดับรุนแรง และไม่มีความก้าวหน้าในการรับมือกับสถานการณ์การค้ำมนุษย์

๑.๒ การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (Life Cycle Development)

จากการประเมินสถานการณ์ด้านประชากรของประเทศไทยพบว่าประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง และกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งสร้างคุณภาพคนตั้งแต่เกิดจนถึงบั้นปลายชีวิต จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการงานที่เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างมีคุณภาพ เป็นพลังต่อการเจริญเติบโตของประเทศ โดยมุ่งพัฒนาด้าน การศึกษา การเรียนรู้ ความมั่นคงในชีวิต และพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น คุณธรรม จริยธรรม เชื่อมโยงตลอดช่วงชีวิต

๑.๓ การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งในปี ๒๕๕๗ พบว่าประชากรสูงอายุของประเทศไทยมีถึง ๙.๙๓ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ ของประชากรทั้งประเทศ จำนวน ๖๔.๘๗ ล้านคน และคาดว่าในปี ๒๕๗๐ จะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น ๑๖.๑๕ ล้านคน คิดเป็น ๑ ใน ๔ ของประชากรไทย (ข้อมูลประมาณการประชากรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๘๓ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาสวัสดิการทางสังคม และให้มีหลักประกันความมั่นคงในการดำเนินชีวิตที่ยั่งยืน

๑.๔ การดูแลคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีอยู่ประมาณ ๑๑.๑๔ ล้านคนทั่วประเทศโดยมีคนพิการ ๑.๕ ล้านคน และผู้ด้อยโอกาส ๙.๖๕ ล้านคน ประกอบด้วย (๑) คนยากจน ๘.๘ ล้านคน (๒) ผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร ๐.๓๔ ล้านคน (๓) ผู้ติดเชื้อ HIV ๐.๒๗ ล้านคน (๔) ผู้พันโทษ ๐.๒๐ ล้านคน และ (๕) คนเร่ร่อน ๐.๐๓ ล้านคน โดยภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องส่งเสริมให้เข้าถึงสิทธิและโอกาสในสังคมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

๑.๕ การพัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชนแออัดและผู้มีรายได้น้อย ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีชุมชนแออัดประมาณ ๕,๕๐๐ ชุมชน ๑.๕ ล้านครัวเรือน ประชากรประมาณ ๖.๗ ล้านคน ส่วนมากจะเป็นผู้มีรายได้น้อยที่อพยพเข้ามาทำงานในเมือง จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง และให้มีความมั่นคงในการอยู่อาศัยภายใต้สภาพแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ

๑.๖ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกและในเชิงลบต่อคุณภาพชีวิต การดำเนินวิถีชีวิตของสังคมไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบดังกล่าว รวมทั้งดำเนินมาตรการต่าง ๆ ตามความรับผิดชอบของกระทรวงฯ ในฐานะหน่วยงานหลักในส่วนความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประเด็นท้าทายดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคม ภาคสื่อสารมวลชน และประชาชนทุกคน เพื่อร่วมกันสร้างสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขภายใต้ความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันอย่างยั่งยืนสืบไป

๒. วิสัยทัศน์ พม.

“มุ่งสู่สังคมคุณภาพ บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อร่วมกัน”

๓. เจตนารมณ์ของ สมว.พม.

“ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม พัฒนาสังคมร่วมกันอย่างยั่งยืน”

๔. นโยบาย

นโยบายของ พ.ม. ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของการน้อมนำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศว่าด้วยการ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้ง “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งทรงเน้นความพอดีพอสมควรแก่ฐานะ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันมาเป็นเครื่องมือและแนวคิด และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ นโยบายของรัฐบาล เจตนารมณ์/นโยบาย และค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคณะกรรมการส่งเสริมสังคมแห่งชาติดี (คสช.) แผนยุทธศาสตร์และงานวิจัยรายสาขาของ พ.ม. มีการรับฟังความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นนโยบายที่เกิดจากการ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ” อย่างแท้จริง

นโยบายนี้จะดำเนินการในระยะ ๑ ปี เพื่อ “ขับเคลื่อนภารกิจเร่งด่วนและวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาว” โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคมซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาความขัดแย้งและความเดือดร้อนทั้งหลายของประชาชน โดยจะสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของภาครัฐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายเนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ นอกจากนี้ ได้ยึดแนวทางของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ “ทำก่อน ทำจริง ทำทันที เกิดผลสัมฤทธิ์

อย่างยั่งยืน” เพื่อร่วมกันสร้างสังคมไทยที่ “มุ่งสู่สังคมคุณภาพ บนพื้นฐาน ความรับผิดชอบร่วมกัน” และมีความมั่นคงอย่างแท้จริง ตามวิสัยทัศน์ของ พม. ดังนี้

๔.๑ นโยบายเร่งด่วน

๔.๑.๑ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ โดยการขับเคลื่อนและบูรณาการตามหลักมาตรฐานสากล 5P ดังนี้

๔.๑.๑.๑ **ด้านดำเนินคดีและบังคับใช้กฎหมาย (Prosecution)** ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในการคัดแยก ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์ แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งผลักดันให้มีการเปิดแผนกคดีค้ามนุษย์เป็นการ เฉพาะขึ้นในศาลยุติธรรม เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีเกิดความรวดเร็วและ ทันต่อเหตุการณ์

๔.๑.๑.๒ **ด้านคุ้มครองช่วยเหลือ (Protection)** ให้การช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นคนไทย หรือคนต่างด้าว

๔.๑.๑.๓ **ด้านป้องกัน (Prevention)** รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ความเข้าใจถึงภัยของการค้ามนุษย์กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง

๔.๑.๑.๔ ด้านนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนไปสู่
การปฏิบัติ (Policy and Mechanism) ผลักดัน ส่งเสริม และติดตาม
การดำเนินงาน ตามนโยบายและแผนบูรณาการทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด

๔.๑.๑.๕ ด้านความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและความร่วมมือ
ระหว่างประเทศ (Partnership) ให้ความร่วมมือกับองค์กรเอกชน
นักวิชาการ สื่อมวลชน ประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ สหประชาชาติ
และประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของการค้ามนุษย์
ทั้งนี้ จะมุ่งเน้นการคัดแยกช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
การติดตาม การดำเนินงานของศูนย์ประสานแรงงานประมงจังหวัด การรณรงค์
ต่อต้านการค้ามนุษย์ รวมถึงการค้าอวัยวะ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

๔.๑.๒ การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (Life Cycle Development)

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรไทย คาดว่า
ประชากรในวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลงและผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยกำหนดยุทธศาสตร์และ
แนวทางการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม
เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จึงต้องจัดทำแผนปฏิบัติการ
การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้น
การจัดระบบสวัสดิการสังคมและการคุ้มครองทางสังคม ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง
บั้นปลายชีวิตใน ๕ ช่วงวัย ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ของ
คสช. ดังนี้

ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

๑. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
๕. รักชาติวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่ายและพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมเมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ช่วงวัยที่ ๑ เด็กแรกเกิด - ปฐมวัย (อายุ ๐ - ๕ ปี) มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนาด้านกายเจริญพันธุ์ การมีพัฒนาการสมวัย การอยู่ในครอบครัวอบอุ่น และการเสริมสร้างการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยหากมีการลงทุนเพื่อสร้างรากฐานของการเจริญเติบโตที่ดีในช่วงวัยนี้ให้มาก จะส่งผลกระทบต่อที่ดีในช่วงวัยถัดไป รวมถึงหากมีการให้ความสำคัญกับเด็กวัยแรกเกิดตั้งแต่ขั้นของการปฏิสนธิก็จะช่วยส่งเสริมทั้งในด้านคุณภาพของการเจริญพันธุ์ และด้านความถูกต้องเหมาะสมของศีลธรรมจรรยาอีกด้วย

ช่วงวัยที่ ๒ เด็กวัยเรียน (อายุ ๕ - ๑๔ ปี) มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิต ปลูกฝังความรัก คุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย และมีภูมิคุ้มกันต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ

ช่วงวัยที่ ๓ เด็กวัยรุ่น - นักศึกษา (อายุ ๑๕ - ๒๑ ปี) มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการป้องกันแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น และให้ความรู้คุณแม่วัยใส

ช่วงวัยที่ ๔ วัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๕๙ ปี) ให้ดำรงตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมุ่งเน้นการพัฒนาเสริมสร้างระบบความมั่นคงในชีวิต โดยการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพพระยะสั้น ขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพและพัฒนาอาชีพประชาชน รวมถึงการส่งเสริมโอกาสในการแสดงความคิดเห็น แสดงศักยภาพของเด็ก และการเสริมสร้างศักยภาพในการดำรงชีวิตของสตรีอย่างเหมาะสม

ช่วงวัยที่ ๕ วัยผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) มุ่งเน้น การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงในชีวิต รวมทั้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครัวเรือน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคี การพัฒนาต่าง ๆ ในการสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตให้ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการร่วมส่งเสริมระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

๔.๑.๓ การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ

๔.๑.๓.๑ มุ่งเน้นการสร้างสังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ให้คนทุกกลุ่มวัยตระหนักในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การสร้างเจตคติที่ดี ต่อผู้สูงอายุ การให้ความรู้ด้านการใช้ชีวิตกับผู้สูงอายุในครอบครัว และการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีระหว่างกลุ่มวัย

๔.๑.๓.๒ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ ทั้งด้านสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม การเข้าถึงหลักประกันทางสังคม สนับสนุน ให้มีที่อยู่อาศัย ส่งเสริมการมีงานทำเพื่อสร้างรายได้ รวมทั้งผลักดันให้มีระบบ การออมและระบบบำนาญ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้และดำรงชีวิต อย่างมีศักดิ์ศรี

๔.๑.๓.๓ ดำเนินโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและ ส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อเป็นต้นแบบ โดยส่งเสริมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุและ การบริหารจัดการโดย ผู้แทนผู้สูงอายุ เพื่อจัดกิจกรรมและบริการด้านสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ครอบครัวยุ เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ ส่งเสริมอาชีพ และการถ่ายทอดภูมิปัญญา ของผู้สูงอายุในชุมชน

๔.๑.๔ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๔.๑.๔.๑ ส่งเสริมคนพิการทั่วประเทศ โดยบูรณาการดำเนินงานร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อเพิ่มศักยภาพคนพิการ ประมาณ ๑.๕ ล้านคน ให้เป็นพลังที่สำคัญของสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้สามารถเข้าถึงสิทธิและโอกาสอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ การส่งเสริมให้สถานประกอบการรับคนพิการเข้าทำงาน สนับสนุนโอกาสให้มีการเข้าถึงการศึกษาและพัฒนาอาชีพ และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาคนพิการในภูมิภาคอาเซียน เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านคนพิการของภูมิภาคอาเซียน

๔.๑.๔.๒ ดำเนินการเชิงรุกให้คนพิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เข้าถึงบริการตามสิทธิได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยพัฒนาศูนย์บริการคนพิการที่มีอยู่ให้กระจายสู่ระดับท้องถิ่นและสามารถช่วยเหลือคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งจัดทำระบบข้อมูลและแผนที่ภูมิสารสนเทศ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังช่วยเหลือผู้พิการที่ประสบภัยพิบัติ

๔.๑.๕ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มชาติพันธุ์

ผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ คนยากจน บุคคลเร่ร่อน ผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ติดเชื้อ HIV/ผู้ป่วยเอดส์ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบ เช่น ครอบครัว ชุมชน และผู้พันโทษ โดยมุ่งเน้น

๔.๑.๕.๑ ให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สิทธิการได้รับสถานะบุคคล การสร้างโอกาสทางสังคม การคุ้มครองสิทธิและป้องกันการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม การให้บริการด้านสุขภาพ จัดแหล่งพักพิงชั่วคราวที่เหมาะสม และเพิ่มสิทธิประโยชน์และสวัสดิการสังคม รวมทั้งพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อสร้างโอกาสการกลับคืนสู่ครอบครัวและชุมชน สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเท่าเทียมและมีศักดิ์ศรี ตลอดจนเสริมสร้างเจตคติของสังคมในการไม่เลือกปฏิบัติต่อคนด้อยโอกาส

๔.๑.๕.๒ ส่งเสริมศักยภาพของชุมชนชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง การจัดระบบสวัสดิการเพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้บนพื้นฐานภูมิปัญญา ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และจัดให้มีคณะกรรมการด้านชาติพันธุ์เป็นการเฉพาะ

๔.๑.๖ การพัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชนแออัดและผู้มีรายได้น้อย

พัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชนแออัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง มีความมั่นคงในการอยู่อาศัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยสนับสนุนการดำเนินโครงการบ้านเอื้ออาทร และบ้านมั่นคง ฯลฯ พร้อมทั้งมุ่งเน้นให้ชุมชนมีบทบาทหลักในการพัฒนาและบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ครบทุกมิติ เช่น พื้นที่ทำกิน ตลาดเพื่อการค้าขาย มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่งมวลชน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เหมาะสม ตลอดจนพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้และมีสภาพแวดล้อมที่ดีในการอยู่อาศัย

๔.๑.๗ การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ในฐานะเจ้าภาพหลักของเสาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community : ASCC) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของไทยในปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ตาม ASCC Blueprint โดยจะดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๗.๑ ศึกษาผลกระทบทางสังคมอันเกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

๔.๑.๗.๒ พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในส่วนภารกิจของ พม.

๔.๑.๗.๓ เตรียมความพร้อมของภาคประชาชนโดยการสร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

๔.๑.๗.๔ บูรณาการข้อมูลด้านประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของประเทศไทย และบูรณาการการทำงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

๔.๒ นโยบายการปฏิรูปและพัฒนา

๔.๒.๑ การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและกระบวนการทำงาน

๔.๒.๑.๑ **ปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและกระบวนการบริหาร** ให้สามารถบริการประชาชนและให้การคุ้มครองทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมายของ พม. อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และไม่เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถรองรับต่อการทำงานของ พม. ในบริบททางสังคมไทยและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

๔.๒.๑.๒ **ปรับปรุงกระบวนการทำงาน** โดยขจัดช่องว่างในการให้บริการประชาชนที่มาเข้ารับบริการ เช่น การแสดงบัตรประชาชน เพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องมีเอกสารอื่น ๆ ก็สามารถเข้าถึงสิทธิและบริการสวัสดิการสังคมได้ทุกประเภท เป็นต้น ทั้งนี้ ให้มีการสร้างระบบฐานข้อมูลประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเชื่อมโยงการเข้าถึงฐานข้อมูลประชาชนของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒.๑.๓ **สนับสนุนให้มีการถอดบทเรียน (Lesson Learned) ร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย** เพื่อให้สามารถเข้าใจ เข้าถึง และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดตรงประเด็น โดยเฉพาะในกลุ่มที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและมีความเปราะบาง

๔.๒.๑.๔ เสริมสร้างระบบความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ด้วยการสร้างรูปแบบ “โครงการ/กิจกรรมสำเร็จรูป” ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ของ พม. เพื่อให้องค์กร/กลุ่มบุคคล/อาสาสมัครที่ต้องการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม สามารถเลือกโครงการ/กิจกรรมที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของทั้งสองฝ่ายอย่างแท้จริง

๔.๒.๒ การพัฒนาบุคลากร

ปรับปรุง พัฒนาระบบการในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จัดระบบการพัฒนาบุคลากร (Human Resources Development) เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรของ พม. ให้มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความรอบรู้ ทักษะ ทักษะ และความชำนาญเฉพาะด้านอย่างเป็นมาตรฐาน เพื่อให้บริการประชาชนอย่างมืออาชีพ ด้วยการจัดหลักสูตรฝึกอบรม การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การศึกษาดูงาน การจัดระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ภายในองค์กรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งให้กระบวนการในการศึกษาอบรม เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดความก้าวหน้าของการรับราชการ

๔.๒.๓ การพัฒนากฎหมายด้านสังคม

ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ประเด็นเรื่องการค้ามนุษย์ อัมบงู คนพิการ คนขอทาน คนไร้ที่พึ่ง และที่อยู่อาศัย เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์ และได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๔.๒.๔ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.)

พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการ พม. ให้มีความพร้อม เพื่อเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการขับเคลื่อนนโยบาย แผนงาน ติดตามการปฏิบัติ บูรณาการการทำงานในทุกมิติ เพื่อแก้ปัญหาด้านสังคมได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันต่อสถานการณ์ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์ผ่านระบบประชุมทางไกล รับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านระบบ Call Center ๑๓๐๐ และช่องทางอื่น รวมทั้งรวบรวมข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ประจำวันในการสนับสนุนการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหาร

๔.๓ นโยบายตามพันธกิจ

๔.๓.๑ ด้านเด็กและเยาวชน

๔.๓.๑.๑ ส่งเสริม คุ่มครอง พิทักษ์สิทธิเด็ก พัฒนาศักยภาพ ให้มีความสามารถและคุณภาพชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

๔.๓.๑.๒ ปลุกฝังจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม สิทธิและหน้าที่พลเมือง การมีส่วนร่วมทางสังคม โดยการอบรมและเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งให้มีการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมตามวัย

๔.๓.๑.๓ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจทางเพศศึกษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม จัดทางเลือก บริการที่เหมาะสมสำหรับแม่และเด็กที่ประสบปัญหา

๔.๓.๑.๔ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดและท้องถิ่น

๔.๓.๑.๕ เสริมสร้างความเข้มแข็งของสภาเด็กและเยาวชน รวมทั้งองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ให้เป็นกลไกที่สำคัญในการ พัฒนาเด็กและเยาวชน

๔.๓.๒ ด้านสตรี

๔.๓.๒.๑ ป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและการล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะในที่ทำงาน

๔.๓.๒.๒ ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ

๔.๓.๒.๓ ส่งเสริมสถานภาพสตรีให้เป็นพลังในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ

๔.๓.๓ ด้านคนพิการ

๔.๓.๓.๑ ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ และเสริมสร้างเจตคติของสังคมเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการและคนพิการ

๔.๓.๓.๒ เสริมสร้างสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

๔.๓.๓.๓ เสริมสร้างพลังคนพิการและผู้ดูแลคนพิการให้มีศักยภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยให้เข้าถึงบริการต่าง ๆ ทางสังคม เช่น สุขภาพ การศึกษา อาชีพ การมีงานทำ กีฬา นันทนาการ และการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

๔.๓.๓.๔ เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้แก่องค์กรด้านคนพิการ ศูนย์บริการคนพิการ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๔.๓.๔ ด้านผู้สูงอายุ

๔.๓.๔.๑ คຸ້มครองสิทธิผู้สูงอายุให้เข้าถึงหลักประกันทางสังคม เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ค่าจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี เป็นต้น

๔.๓.๔.๒ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

๔.๓.๔.๓ สนับสนุนศักยภาพและคุณค่าของผู้สูงอายุด้วยการรวบรวมและถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ให้เป็นคลังปัญญาของชุมชน โดยการขับเคลื่อนของชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุจังหวัดซึ่งมีเจ้าหน้าที่รัฐร่วมเป็นคณะกรรมการ

๔.๓.๔.๔ ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม

๔.๓.๕ ด้านครอบครัว

๔.๓.๕.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสร้างครอบครัว โดยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของครอบครัว สร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของครอบครัว รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สถาบันครอบครัวและชุมชนมีความเข้มแข็ง และเป็นกลไกพื้นฐานในการพัฒนาสังคมคุณภาพ

๔.๓.๕.๒ เสริมสร้างกลไกการปฏิบัติงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โดยมีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทั่วประเทศเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน และศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเป็นกลไกในการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

๔.๓.๖ โครงการพิเศษ

๔.๓.๖.๑ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น โครงการหลวง โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ เป็นต้น

๔.๓.๖.๒ โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ประกอบด้วย การดำเนินงานของศูนย์สามวัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว ในพระอุปถัมภ์ฯ ในกรุงเทพมหานคร และ ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ

๔.๓.๖.๓ โครงการปาฏิหาริย์แห่งชีวิต (Miracle of Life)

๔.๓.๗ ด้านการพัฒนาพื้นที่

๔.๓.๗.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของประชาชน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง จำนวน ๔๔ แห่งทั่วประเทศ

๔.๓.๗.๒ พัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสในการดำรงชีวิต ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชนเมืองของกรุงเทพมหานคร โดยผ่านเครือข่ายชุมชน และอาสาสมัครในพื้นที่

๔.๓.๘ ด้านการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย

๔.๓.๘.๑ สนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชน โดยจัดสวัสดิการชุมชนที่ครอบคลุมวิถีชีวิตตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ให้แก่คนทุกกลุ่มในชุมชนในการดูแลและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผ่านกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบลที่จัดตั้งขึ้นมาแล้ว ๕,๘๖๗ ตำบล โดยเน้นขยายฐานสมาชิกให้กว้างขวางขึ้นและพัฒนาการบริหารจัดการ รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งในท้องถิ่นที่ยังไม่มีกองทุนสวัสดิการชุมชน

๔.๓.๘.๒ สนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากิจการสภาองค์กรชุมชนตำบล ให้เป็นเวทีกลางในการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ร่วมสร้างความปรองดองสมานฉันท์และประชาธิปไตยจากฐานราก รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

๔.๓.๘.๓ สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยในชนบท วางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งการดูแลรักษาทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

๔.๓.๙ การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๓.๙.๑ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ โดยหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมเยียนประจำอำเภอเพื่อประชาสัมพันธ์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๔.๓.๙.๒ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทักษะชีวิตสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างเหมาะสม

๔.๓.๙.๓ ฝึกกำลังเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยร่วมกับนิคมสร้างตนเองในพื้นที่

๔.๓.๙.๔ สนับสนุนการสร้างคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายสตรีให้เป็นผู้นำในการสร้างสันติสุข ครอบคลุมชุมชนเข้มแข็ง

๕. การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

ให้หน่วยงานภายใต้ พม. ยึดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศว่าด้วยการ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และให้น้อมนำ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งทรงเน้นความพอดี พอสมควรแก่ฐานะ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันมาเป็นเครื่องมือและแนวคิด โดยให้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีธรรมาภิบาล เพื่อให้นโยบายนี้สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งแนวทางของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ “ทำก่อน ทำจริง ทำทันที เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน” ดังนี้

๕.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) ให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด โดยให้มีกลไกในรูปคณะกรรมการเพื่อติดตามประเมินผลความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนฯ ทุกๆ ๓ เดือน รวมทั้ง**จัดทำระบบการประเมินผลสำเร็จ** โดยเฉพาะการพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจทั้งในระดับกระทรวง กรม รวมถึงการพัฒนาตัวชี้วัดร่วมสำหรับการติดตามและประเมินผลแผนงาน โครงการ กิจกรรม สำหรับนโยบายที่เป็นภารกิจร่วมของหลายหน่วยงาน เช่น การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เป็นต้น

๕.๒ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการเป็นกลไกในการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย แผน และการปฏิบัติงานให้รวดเร็วทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งเป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ประจำวัน เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร พม.

๕.๓ แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานด้านสังคมเป็นประธาน และมีองค์ประกอบคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ระบบเลขานุการร่วมเพื่อให้เกิดการบูรณาการภารกิจด้านการพัฒนาสังคมอย่างมีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้ง**แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านสังคม** ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาชน ร่วมเป็นองค์ประกอบ

๕.๔ พัฒนาบุคลากร พม. ในทุกระดับอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถบริการประชาชนอย่างมืออาชีพด้วยความชำนาญเฉพาะด้านอย่างเป็นทางการเป็นมาตรฐาน เนื่องจากบุคลากรของ พม. จะเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจอย่างแท้จริง โดยการจัดการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นต้น รวมทั้งจะต้องมีการดำเนินการด้านสวัสดิการ การพัฒนาขวัญและกำลังใจเพื่อสร้างความมั่นใจ เชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

๕.๕ สร้างภาวะผู้นำของผู้บริหาร พม. ในทุกระดับ ให้มีความเป็นผู้นำรอบรู้ มีทัศนคติและทักษะที่มุ่งสู่การเป็นผู้บริหารเชิงบูรณาการ (CEO) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญใน ๔ มิติ คือ

๕.๕.๑ มิติด้านข้อมูลข่าวสาร ที่จะต้องรอบรู้ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจหน้าที่ของหน่วย และสถานการณ์ภัยพิบัติหรือสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของประชาชนในพื้นที่

๕.๕.๒ มิติด้านการปฏิบัติ ทั้งเชิงรับที่สามารถตอบสนองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกับภาคีเครือข่ายได้อย่างทันท่วงที และเชิงรุกที่สามารถสร้างต้นแบบเชิงป้องกันและพัฒนา (Model) เพื่อลดโอกาสในการเกิดปัญหา เช่น การสร้างหมู่บ้านเข้มแข็ง เป็นต้น

๕.๕.๓ มิติด้านประสานงาน ด้วยการแสวงหาความร่วมมือจากภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการบูรณาการเพื่อนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๕.๕.๔ มิติด้านบริหารหน่วยงาน ด้วยการดูแลบำรุงขวัญ ผู้ใต้บังคับบัญชา เสริมสร้างบรรยากาศความรัก ความสามัคคีของบุคลากร ในองค์กร รวมทั้งกระตุ้นจิตสำนึกให้มีความรักในการให้บริการ (Service Mind) ตลอดจนดูแลสถานที่ทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ อบอุ่น น่าอยู่ น่าอาศัย น่าทำงาน เป็นต้น

๕.๖ เสริมสร้างระบบการสร้างความเข้าใจต่อประชาชน (Information Operations: IO) ด้วยการดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ต่อประชาชนถึงสถานะการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ อย่างถูกต้องในเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของ พม. รวมทั้งการเตรียมพร้อมรองรับการสถานการณ์ ทางสังคมและภาวะวิกฤติใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น อย่างเหมาะสม รวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖.๑ ทุกส่วนราชการในสังกัด พม. มีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อน นโยบายให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยเน้นการบูรณาการการดำเนินงานกับ ทุกภาคส่วน เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

๖.๒ ทุกส่วนราชการในสังกัด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ต่อการ ดำเนินภารกิจให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และนโยบาย

๖.๓ ผู้บริหารเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ขับเคลื่อนภารกิจเป็นไปอย่างตรงจุดตรงประเด็น

๖.๔ ผู้บริหารต้องพร้อมรับผิดชอบ ต่อความสำเร็จ ความล้มเหลว เป็นแบบอย่างที่ดีและอยู่เคียงข้างกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

๖.๕ แสวงหาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรชุมชน ให้ตระหนักถึงปัญหาสังคมและเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) อย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยมีการบูรณาการภารกิจไปสู่เป้าหมายที่กำหนดและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิสย์

โทร. ๐-๒๔๕๕-๙๖๘ E-mail : tpv.printing2@gmail.com

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

www.m-society.go.th